

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

- प्र. १ मानवी संदेशन आणि मानवेतर प्राण्यांचे संदेशन यांतील फरक सोदाहरण स्पष्ट करा. २०
किंवा
रोमन याकोबसनचे भाषिक संप्रेक्षणाचे मुनारूप स्पष्ट करून भाषेची सहा कार्ये स्पष्ट करा.
- प्र. २ भाषिक सापेक्षतावादाचा सिद्धांत सोदाहरण स्पष्ट करा. २०
किंवा
भाषेच्या विकासाची संकल्पना सांगून भाषेच्या प्रगतीचे निकष किंवा मापदंड सविस्तर स्पष्ट करा
- प्र. ३ "प्रमाण भाषा म्हणजे काय ते सांगून प्रमाण भाषेची वापर क्षेत्रे स्पष्ट करा. २०
किंवा
बोली ही संकल्पना स्पष्ट करून बोलीची व्याकरणे आणि कोशरचना यांचे महत्त्व विशद करा
- प्र. ४ खालीलपैकी प्रत्येक गटातील प्रत्येकी एक टीप लिहा. ३०
'अ' गट- १. मानवी भाषेचे विशेष
किंवा
मानवी भाषेच्या विविध व्याख्या
'ब' गट- १. भाषा आणि संस्कृती संबंध
किंवा
भाषा नियोजनाची उद्दिष्टे
'क' गट- १. प्रमाण भाषेची आवश्यकता
किंवा

- बोली अभ्यासाचे महत्त्व
- प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा. १०
१. मानवी भाषेची रचना ही किती स्तरीय आहे.
 २. मानवी भाषा ही कोणती संस्था आहे ?
 ३. मानवी भाषेची कोणतेही दोन कार्ये सांगा.
 ४. भाषाद्वित्व म्हणजे काय?
 ५. भाषानियोज म्हणजे काय ?
 ६. भाषेच्या -हास म्हणजे ?
 ७. बोली भूगोल म्हणजे काय ?
 ८. मराठीच्या कोणत्याही दोन बोलींची नावे लिहा.
 ९. भाषा विकासाच्या कोणत्याही दोन पायऱ्या लिहा ?
 १०. बोली विज्ञान म्हणजे काय ?

